

sentimenteele is bij Ritter geen wezenstrek, het is een middel enkel ter verheimelijking van eigen ontroeringen; geraffineerd zeer zeker, doch organisch te samen hangende met zijn gansche romantische persoonlijkheid. En dan is hiermede nog slechts een deel der waarheid gezegd. Want Ritter verheimlijkt niet enkel zijn ontroeringen, hij verbergt zorgvuldig en niet zelden met een zeker daemonisch genot zijn geheele innerlijke leven. Eertijds begroef hij het onder den weelderigen, sierlijken tooi van zijn rhetorischen stijl, doch later vond hij verfijnder wegen om zich aan zichzelf te onttrekken. Een spel en tegenspel van beschrijving en dialoog, die het hem mogelijk maakte telkens en telkens weer de ontmaskering te verschuiven, het laatste woord te verzwijgen, verving het bedriegelijk zwieren zijner woordguirlandes. En hierdoor verloor tevens zijn talent aan journalistiek en won aan zuiver litteraire begaafdheid. Dat desondanks dit boek nog geen adaequate uiting geworden is van Ritter's kunnen, dat in „Het Verwijt” (De kleine Librye, Edam) betere, meer uitgebalanceerde fragmenten staan, vindt, dunkt me, uitsluitend zijn oorzaak in het feit, dat het den auteur nog steeds niet gelukt is zich te verzekeren van de voor elken creatieven arbeid onontbeerlijke innerlijke rust.

Bijna elk van Ritter's werken draagt de sporen van gejaagdheid en nerveuziteit, die helaas karakteristiek voor den geest van dezen tijd schijnen te zijn, doch die hem verhinderen zich gansch en onvoorwaardelijk aan zijn inspiraties toe te vertrouwen. Het geschondene van zijn scheppingen, waaruit men nimmer aesthetische onmacht, doch immer een door de omstandigheden vernielde conceptie kan aanvoelen, is nu welhaast karakteristiek geworden voor dezen schrijver. Niettemin.: wij wanhopen niet. Wij kunnen niet wanhopen, zoolang zijn pétillante, soms miraculeus scherpe en heldere geest in ons midden verblijft. Zoo vaak reeds heeft Ritter ons verrast, dat wij niet twifelen, of hij zal ons eens ook de groote verrassing bereiden, waarop Rudolf Atele ons heeft gepraepareerd.

R. H.

P. VERHOOG, *Onder de Tropen* z o n, Rotterdam, W. L. & J. Brusse's Uitgevers-Maatschappij, 1925.

De heer Verhoog kent of heeft geleerd (zijn eersteling ging mij voorbij) het recept om een boeiend, lezenswaardig boek voor het groote publiek te schrijven. Hij weet op het juiste moment van toon te veranderen, beschrijvingen in te lasschen daar waar het behoort en, wat nog grooter kunst is, ze te beëindigen, wanneer het den lezer schemerig voor de oogen dreigt te worden. Buitendien gelukt het hem steeds de bekende gevoelige snaar aan het trillen te brengen en hiermede moet ongetwijfeld zijn succes verzekerd zijn. Litterair behoort dit werk tot den nabloei van het zoogenaamde negentiger realisme. Zonder in het minst van de een of andere directe na-